

ЗА БУДИТЕЛИТЕ – С ПОЧИТТА НА ОРАТОРИЯТА И С ЧЕРВЕНИ И БЕЛИ РОЗИ

Боряна Николова

По утвърдила се традиция ежегодната научна с международно участие национална научна конференция на СВУБИТ бе открита в присъствието на делегати и гости от страната и чужбина в Националния дворец на културата на 1 ноември 2009 г. при изключителна тържественост. Сред публиката бяха участниците на форума: проф. д-р Ерхард Бусек (Университет за приложни науки – Залцбург, Институт „Донаураум“), удостоен с Почетния знак на СВУБИТ; проф. д-р Ролан Елиер (Сорбона, Военен лицей Сен Сир), президент на биеналето на френския език към Международната франкофонска организация, който по случай 23-то биенале на френския език, което се проведе в София от 29.10. до 1.11.2009 г. под патронажа на Президентите Георги Първанов и Никола Саркози; проф. д.филолог.н. Александър Федотов, проф. д-р. Георги Бакалов, д.ф.н. Людмила Беженару (Яски държавен университет „А. И. Куза“), д-р Атанас Ванчев дьо Траси, Пламен Георгиев-Крайски, държавници, политици, видни интелектуалци, представители на клира...

VII по ред форум „България – кръстопът на култури и цивилизации“ започна с Академичната интертекстуална аксиология „Светна като слънце“ (Номо verbi gracilis)“, представена от Студентското научно общество при университета .

Българската народна песен „Забляляло ми агънце“ в изпълнението на фолклорната формация на проф. Т. Бакалов озвучи с изпълнението си на живо началото на композицията.

Под звуците на „Casta Diva“ на Винченцо Белини, фиксиращи универсалния информационен социокултурен код на цивилизацията, на екрана в залата се изписаха посланията на българските писатели за българския език и българската литература, формулирани от св. Константин-Кирил Философ, св. архиепископ Методий, св. архиепископ Климент Охридски, епископ Константин Преславски, архиепископ Йоан Екзарх, св. патриарх Евтимий Търновски, о. Паисий Хилендарски, св. епископ Софроний

Врачански, д-р Петър Берон, Неофит Рилски, Георги С. Раковски, Петко Р. Славейков, Любен Каравелов, Христо Ботев, Иван Вазов, Пенчо Славейков, Йордан Йовков, Гео Милев...

В съответствие с концепцията на изследването „Ценностен геном на българския книжовен и литературен език: (Генеалогична феноменология – информационен код на изящното слово)“ (проф. д.ик.н. Стоян Денчев): методологично-класификационен дискурс); проф. д.п.н. Александра Куманова (философско-наукоеведски анализ); Николай Василев (литературно-критически синтез)“ в четиринайсетте стъпки на Иисус Христос по Кръстния път се проследява оглеждащото се в тези стъпки българско изящно слово, което чрез своя информационен код взаимодейства с националната и световната културна традиция – както образът на кръстното дърво семантично се препокрива с идеята за световното дърво – дървото на живота...

Будителите, просветителите, бунтовниците, революционерите на България в интеракцията са видяни като стъпили на един кораб – кораба на духа на България.

Във всяка стъпка на българското изящно слово, направена по Кръстния път на България, е скрит човешки, духовен, божествен потенциал... св. Троица е въплътена тук:

– чрез известната идея за бащинството – на Св. Константин-Кирил Философ – на нашата книжнина и литература: Бог – Отец: Сеячът;

– чрез декодираната идея за Кръстния път на българската книжнина и изящното слово: Бог – Син (Иисус Христос) – Бог Слово;

– чрез разкрития геномен статус на самото изящо слово – Семето – на националния ни дух: Бог – Св. Дух – Животворящият!

Чрез Академична аксиология се отдава заслужена почит и на първия славянски превод на *Св. Писание*, направен с глаголически букви от св. Константин-Кирил Философ...

Текстовете в този превод са извлечени от *Четвероевангелието* и се наричат още *Апрокос* (*Ап-ракос*) – възвала на *Кръстния път на Иисус Христос*) или *Изборно евангелие*... В основата на това твърдение – според концепцията на професорите Кирил Мирчев, Георги Попов и Иван Добрев – се поставя *Асеманиевото глаголическо евангелие*, създадено през втората половина на X или началото на XI в., което го прави най-ранният паметник на българския книжовен език. Между тази конста-

тация, която доказва непресъхващия интерес на българските учени към зората на българската книжовна памет, и делото на св. Константин-Кирил Философ, е открита непрекъсваемата връзка между Ранното средновековие и съвременния – на синтеза! – XXI в.

Нашите кирилически букви са показани като въгкани в сърцата ни: те са мачтата и платнато на кораба на България!..

Кабагайдите на България и знаменитото произведение Джоакино Росини „*Stabat Mater*” съпътстваха вълнуващото изпълнение на студентите, облечени в тогите на университета, чрез които цвено, както и с украсата на залата с живи червени и бели рози, се обозначи българското национално знаме... В български национални костюми от всички краища на страната ни, предоставени със специалното съдействие на Министерството на културата и читалища „Витоша” и „Възраждане” – София, студентите на СВУБИТ дадоха израз на националнозначимия статус на научния форум, провеждан в навечерието на 60-годишнината на университета, който няма аналог у нас.

Интеракцията стана възможна на основата на третиране на българската книжнина и литература като семантично социокултурно цяло чрез три основни критерия за художествена мярка, които са трите лица на свещения и единосъщ български литературен ипостас: *чистота на езика, яснота на мисълта, светлина в посланието*.

Аксиологията е построена върху художествения синтез на „*Азбучна молитва*” на епископ Константин Преславски и стиховете на българските поети от X до XX в. като върховата семантична редакция е направена на основата на съществуващите преводи на съвременен български език на цитирания ранносредновековен литературен паметник, осъществени от Емануил Попдимитров, Кирил Христов, Клементина Иванова и Иван Харалампиев и за основа са използвани в сравнение и взаимно съотнесени съответните текстове с тези на *Св. Писание*.

Сценарият на аксиологията „Светна като слънце” (*Номо verbi gracilis*)” като монументална фреска на ораторията „*Бяла светлина*” (*Lux alba*) е дело на проф. д.п.н. Александра Куманова и писателя Николай Василев под редакцията о. Стефан Пашов и Иван Теофилов.

